

Nr 40.

Ankom till Riksdagens kansli den 27 april 1910 kl. 1 e. m.

Andra kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande nr 8 med anledning af förslag om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående lägre telefontaxa.

Uti en inom Andra kammaren väckt och till utskottet hänvisad motion nr 21 har herr *Bogren* hemställt, att riksdagen ville besluta att i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning, om och i hvilken utsträckning lägre telefontaxa än den nu försöksvis i Skaraborgs län tillämpade kan utan att äfventyra telegrafverkets ekonomi upprättas och snarast möjligt tillämpas.

Till stöd för denna hemställan anför motionären:

I det kungliga brefvet af den 25 maj 1894 bemyndigas telegrafstyrelsen »att uppbära afgift för alla samtal å de statens telefonledningar, som förbinda särskilda rikstelefoncentralstationer, dock med rätt för styrelsen att med afseende å de ledningar, där sådant anses erforderligt, tills vidare uppskjuta tillämpningen af detta bemyndigande». Telegrafstyrelsen har nu funnit tiden vara inne att tillämpa detta bemyndigande, att belägga hvarje samtal från en centralstation till en annan med en afgift af 15 öre per period samt å samtal inom den egna centralens rayon med 5 à 10 öre i vissa fall. Början med denna telefontaxa synes vara gjord i Skaraborgs län, där abonnent före detta års ingång haft fria samtal inom länsområdet. Då årsabonnementsavgiften, 50 kronor, bibehållits oförändrad, verkar den nya taxan synnerligen hårdt, och missnöjet med densamma är allmänt och allvarligt. Då upprepade framställningar till telegrafstyrelsen om någon lindring i dessa tryckande samtalsavgifter besvarades därmed, att styrelsen ej ägde befogenhet att medgifva några lättnader i dessa avgifter, som skola efter hand tillämpas inom hela landet, då 15 öre synes vara alldeles för hög afgift för ett samtal mellan 2 närliggande centralstationer, då styrelsen genom att upptaga avgifter för samtal i vissa fall inom

abonnentens egen centrals område gått öfver sitt härofvän anförda bemyndigande, då samma samtalsafgifter skola tillämpas i hela riket och slutligen då de synas komma att utgöra en ej oväsentlig indirekt beskattning, ägnad att förlamande inverka på den snabba och lätta förbindelsen orter emellan, som utgör ett beaktansvärdt villkor för våra näringar inom flera områden, så har jag ansett det nödigt att draga detta ärende under Riksdagens ompröfning; ty det fullt riktiga torde vara att Riksdagen i likhet med hvad som sker rörande postverkets portosatser gemensamt med Kungl. Maj:t fastställer telefontaxor eller åtminstone till Kungl. Maj:t framlägger förslag i likhet med hvad den gjort rörande telegramportot. Se Riksdagens skrifvelse 1886 med flera under föregående år!

Som skäl för ett allmänt införande af samtalsafgifter anföres, dels att linjerna i motsatt fall alltför mycket upptagas af mindre nödvändiga samtal samt dels att telegrafverket behöfver dessa afgifter för sin ekonomi. Det första af dessa skäl torde ej böra tillmätas allt för stor betydelse, då ett samtals större eller mindre vikt är beroende af den subjektiva uppfattningen. Däremot torde det andra skälet kräfvat största hänsyn. Som bekant har telegrafverket ej något statsanslag i egentlig mening utan måste ränta och amortera erhållna lån. Vid 1908 års slut utgjorde telegrafverkets tillgång 59,132,590:74 kronor, dess skulder 17,569,500:— kronor, alltså en behållning af 41,563,090:— kronor. Detta är ju en ekonomisk ställning, som måste betecknas som mycket god. Inkomsterna ha, tack vare verkets telefonväsen, under de senaste 10 åren ökats år från år högst beaktansvärdt eller från 5,520,947 kronor år 1899 till 12,555,796 kronor år 1908, och i årets statsbudget finna vi, att af telegrafverkets nettovinst för året 1,130,000:— kronor tillföras statsverket. Dessa goda ekonomiska resultat har telegrafverket uppnått under tider, på hvilka i enskildes ägo befintliga ledningar inköpts och nya i stor utsträckning anlagts. Under sådana förhållanden synes ej ekonomiskt trångmål gifva skäl för nu stadgade höga samtalsafgifter, utan torde lättnader i desamma kunna och böra beredas den telefonerande allmänheten. Att här framkomma med ett formuleradt förslag för sättet och utsträckningen af dessa lättnader torde ej vara möjligt, utan måste väl blifva föremål för en af Kungl. Maj:t anställd utredning. Det synes dock som om med bibehållandet af nuvarande abonnementsafgift fria samtal borde lämnas abonnent ej blott inom den egna centralstationens rayon

utan äfven till central på högst 20 eller 30 kilometers afstånd — fågelvägen — från densamma egna centralen. Afgift för samtal enligt nu i Skaraborgs län tillämpad taxa synes förutsätta indragning af abonnementsavgift.

De telefonavgifter, som från och med detta års början gälla i Skaraborgs län, äro äfven tillämpade i öfriga delar af landet, där ej undantagsbestämmelser råda, beroende dels på äldre aftal mellan telegrafstyrelsen och abonnenter, hvilka till samma styrelse försålt sina nät, dels på lokala förhållanden, hvilka framkallat särbestämmelser.

Telefonavgiften utgår med dels abonnements-, dels samtalsavgifter.

Den förra bestämmes till sitt belopp af telegrafstyrelsen med ledning af kungl. brefvet den 10 juni 1881 — »det enda som innefattar några allmänna bestämmelser om telefonabonnement» — och växlar mellan 20 och 80 kronor samt uppgår till ett totalbelopp af cirka 5,600,000 kronor. I abonnementsavgiften ingår i allmänhet obegränsadt antal fria samtal inom eget centralstationsområde, därvid dock i de lägsta beloppen endast ingå fria samtal med begränsning till abonnenter, anslutna till egen växelstation.

Samtalsavgifter utgå vid samtal utom eget centralstationsområde och storleken är bestämd genom olika kungl. bref, samt hänför sig till ledningsafstånden enligt följande tabell:

15 öre för samtal på ej öfver	10 nymils afstånd,
30 » » » » » »	25 » »
50 » » » » » »	60 » »
75 » » » » » »	80 » »
100 » » » » » »	100 » »
125 » » » » » »	120 » »
150 » » » » » »	140 » »
175 » » » » » »	160 » »
200 » » » på öfver	160 » »

hvarje samtal beräknadt till högst 3 minuter. Öfverskrider samtalet 3, men ej 6 minuter, erlägges dubbel avgift o. s. v.

Il- och seriesamtal beläggas med dubbel och samtal beställt på viss tid med tredubbel avgift, och utgör således högsta samtalsavgiften 6 kronor för en period om 3 minuter.

Med den allmänna användning telefonen fått i vårt land förstår utskottet väl, att dessa samtalsavgifter kunna af många kännas betungande.

Utskottets
uttrände.

Nekas kan ej att genom de stora variationer i abonnentantalet vid olika centralstationer en orättvisa i så måtto drabbar abonnenterna, att de, som äro förbundna med en större central kunna hafva afgiftsfria samtal till ett mångdubbelt större antal nummer än de, hvilka tillhöra en liten centralstation.

Olika vägar kunna väljas för ett utjämnande häraf, och är, enligt hvad utskottet erfarit, telegrafstyrelsen sysselsatt med undersökning i detta afseende.

Då emellertid hvarje sänkning i abonnementsafgifterna eller ökning af samtalsfria området måste innebära en afsevärd minskning i telegrafstyrelsens inkomster, synes det utskottet nödigt att framgå med största varsamhet, och detta i all synnerhet som telegrafverket ännu har en stor skuldbörda att förränta och amortera, hvilken därtill torde komma att under de närmaste åren behöfva afsevärdt ökas för fyllande af det alltmer växande behovet af nya och ökade telefonförbindelser.

Det bör i detta sammanhang beaktas, att telegrafverket, i motsats mot statens öfriga ekonomiserande verk, ej erhållit de för det samma nödiga medlen anvisade som anslag, utan som lån, hvilka det åligger telegrafstyrelsen att förränta och amortera efter fastställd plan.

Väl måste man gifva motionären rätt i att telegrafstyrelsen hitills skött verkets drift så, att upplånade medel både förräntas och på kort tid amorteras, men då som ofvan nämnts verkets skuldbörda alltjämt är stor och sannolikt än under flere år framåt måste ökas, torde tiden för en sänkning af verkets inkomster, i afsikt att därmed bereda allmänheten lindring i kostnaderna vid begagnande af rikstelefon, ej ännu vara inne. Under sådana förhållanden torde den af motionären föreslagna åtgärden ej komma att leda till hvad i i motionen afsetts, hvarför utskottet får föreslå,

att föreliggande herr Bogrens motion ej må till någon Andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 26 april 1910.

På utskottets vägnar:

TH. FÜRST.

Herrar *Andersson*, *Räf* och friherre *Fleetwood* hafva anhållit få antecknadt, att de ej deltagit i detta ärendes behandling.